

На основу члана 110. Закона о банкама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 4/17, 19/18, 54/19 и 63/24), члана 5. став 1. тачка б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 12. сједници одржаној дана 10.12.2024. године д о н о с и

О Д Л У К У О ПОСЛОВАЊУ БАНАКА СА ЛИЦИМА У ПОСЕБНОМ ОДНОСУ СА БАНКОМ

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком прописују се услови за обављање послова банке са лицима у посебном односу са банком, која су дефинисана чланом 2. тачка 25. Закона о банкама Републике Српске (у даљем тексту: Закон) и са њима повезаним лицима која су дефинисана чланом 2. тачка 23. Закона, те начин извјештавања Агенције за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција).
- (2) Одредбе ове одлуке примјењују се на банке са сједиштем у Републици Српској којима је Агенција издала дозволу за рад.
- (3) На питања која нису регулисана овом одлуком, а регулисана су законом или другим подзаконским актима, примјењивати ће се одредбе тог закона или другог подзаконског акта.

Послови са лицима у посебном односу са банком

Члан 2.

- (1) Банка је дужна да обавља правне послове са лицима у посебном односу са банком у складу са Законом, овом одлуком и политикама банке за пословање са лицима у посебном односу са банком (у даљем тексту: политике), које је, на приједлог управе банке, дужан да донесе и прати њихову примјену надзорни одбор банке.
- (2) Надзорни одбор банке одговоран је за поступање банке у складу са одредбама ове одлуке.
- (3) Правни послови банке са лицем у посебном односу са банком обухватају послове које банка закључи са овим лицем и лицем које је повезано с лицем у посебном односу са банком (у даљем тексту: лице у посебном односу).
- (4) Правни послови банке са лицем у посебном односу обухватају:
 - 1) послове финансирања (билансне и ванбилансне изложености),
 - 2) позајмице и отписе,
 - 3) послове куповине или продаје имовине,
 - 4) послове набавке роба и пружања услуга,
 - 5) послове на основу закључених уговора о изградњи или закупу, и
 - 6) све остале послове који овдје нису засебно наведени а које банка закључи са лицем у посебном односу.
- (5) Појам трансакције са лицем у посебном односу се треба додатно посматрати у ширем контексту како би се обухватиле не само трансакције које банка закључи са лицем у посебном односу, већ и ситуације у којима ће лице које није лице у посебном односу, а према којем банка има изложеност, накнадно постати лице у посебном односу.
- (6) Банка је обавезна формирати и водити регистар лица у посебном односу са основном повезаности и одржавати уредне и ажурне евиденције свих активности од одобравања до окончања закљученог правног посла са лицем у посебном односу, што укључује и информације о предузетим мјерама и активностима у случају непоштовања уговорених услова, евиденцију некавалитетних изложености и отписа у овом сегменту, документацију и досјее са одобрењима надзорног одбора и сл.

- (7) Контролне функције банке, у оквиру својих надлежности, дужне су вршити редовну процјену усклађености послова са лицима у посебном односу са банком у складу са Законом, овом одлуком и политикама банке за пословање са лицима у посебном односу са банком.

Ограничења у пословању са лицима у посебном односу са банком

Члан 3.

- (1) Политике из члана 2. став 1. ове одлуке треба да садрже јасан и детаљан оквир за пословање са лицима у посебном односу, а који ће узети у обзир специфичности, обим и комплексност пословања банке са лицима у посебном односу, те као минимум, треба да укључе и сљедеће услове:
- 1) да банка у свом пословању не може лицима у посебном односу одобрити услове који су повољнији од услова одобрених другим лицима која нису у посебном односу са том банком, те не може вршити отпис изложености према лицима у посебном односу под условима који су другачији од услова под којима се врши отпис изложености према другим лицима која нису у посебном односу са том банком,
 - 2) да банка не може, без претходног писаног одобрења надзорног одбора, обављати пословне трансакције по основу закљученог правног посла са лицем у посебном односу ако због те трансакције укупна изложеност банке према том лицу прелази 200.000,00 КМ ако је у питању физичко лице или 500.000,00 КМ ако је у питању правно лице,
 - 3) да банка може без претходног одобрења надзорног одбора:
 1. обављати пословне трансакције по основу закљученог правног посла са лицем у посебном односу које не доводе до настанка изложености банке према том лицу у току једне године у укупном износу до 100.000,00 КМ ако је у питању физичко лице или 250.000,00 КМ ако је у питању правно лице,
 2. закључити уговор са лицем у посебном односу о учешћу у заједничком суфинансирању кредитних изложености према трећем лицу, које није лице у посебном односу са банком или лице повезано са лицем у посебном односу са банком,
 - 4) да лицу у посебном односу које је члан надзорног одбора, управе банке или другог тијела банке које доноси одлуку није допуштено да учествује у разматрању или одобравању било којег правног посла између њега и банке, између банке и било којег члана његове породице и између банке и правног лица у којем он или било који члан његове породице учествује у управљању или руковођењу, или у којем има значајно или контролно учешће,
 - 5) да је банка у пословању са лицима у посебном односу дужна предузети опште мјере предострожности за избегавање сукоба интереса као и посебне мјере за спречавање сукоба интереса, односно да је банка у пословању са лицима у посебном односу дужна досљедно водити Политику сукоба интереса у складу са одредбама Одлуке о систему управљања у банци,
 - 6) да претходно писано одобрење надзорног одбора мора бити засновано на свим релевантним информацијама, детаљима и условима трансакција за које се даје, а нарочито:
 1. када су у питању кредитне трансакције и ванбилансне обавезе потребно је претходно размотрити релевантне информације које укључују износ кредита и гаранција, каматне стопе, накнаде, финансијске извјештаје зајмопримца који доказују његову способност за уредну отплату кредита, питања колатерала итд,
 2. када је у питању продаја или куповина имовине потребно је претходно размотрити релевантне информације које укључују независну процјену вриједности имовине, купопродајну цијену, упоредиве тржишне цијене за имовину истих или сличних карактеристика итд,
 3. када је у питању набавка робе и пружање услуга потребно је претходно размотрити релевантне информације које укључују купопродајну цијену, упоредиве тржишне цијене за робе и услуге истих или сличних карактеристика итд,

- 7) да за правне послове повезане са продајом или куповином активе банке релевантне информације укључују информације и доказе који потврђују вриједност те активе (тих средстава), њихову купопродајну цијену итд,
 - 8) да је забрањено да банка одобрава кредите акционарима прије истека рока од годину дана од дана када је почела да послује као и прије истека рока од годину дана од када је лице у посебном односу постало акционар банке,
 - 9) да је банка дужна изложеност банке према свим лицима у посебном односу са банком и лицима повезаним са лицима у посебном односу са банком третирати као изложеност према једном лицу или групи повезаних лица и придржавати се ограничења прописаних Законом и Одлуком о великим изложеностима.
- (2) Надзорни одбор банке може дати оквирно претходно писано одобрење за обављање трансакција из става 1. тачка 2. овог члана ако су испуњени сљедећи услови:
- 1) да се одобрење односи на тачно одређено лице у посебном односу,
 - 2) да се у одобрењу јасно прецизира о каквој врсти правних послова се ради,
 - 3) да се у одобрењу прецизира износ на који се то одобрење односи и временски период у којем важи одобрење (најдуже за извјештајну годину),
 - 4) да се ради о правним пословима за које би добијање појединачне претходне сагласности надзорног одбора значило застој у уобичајеном процесу рада банке (нпр. послови пружања услуга платног промета, „FX/ММ“ трансакције и сл.).
- (3) Одобрење из става 1. тачка 2. овог члана није обавезно у случају:
- 1) полагања депозита лица у посебном односу,
 - 2) давања кредита обезбијеђеног везаним депозитом лица у посебном односу, и
 - 3) давања кредита обезбијеђеног дужничким хартијама од вриједности Републике Српске, односно дужничким хартијама од вриједности лица чији рејтинг, према оцјени признатих међународних рејтинг агенција, није испод „А“.

Извјештавање

Члан 4.

Банка је дужна да Агенцији доставља квартални (tromјесечни) извјештај о трансакцијама са лицима у посебном односу са банком обављеним у извјештајном кварталу у складу са Одлуком о облику и садржају извјештаја које банке достављају Агенцији за банкарство Републике Српске.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 5.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ а примјењује се од 31.12.2024. године.
- (2) Кредите и гаранције које је банка одобрила лицима у посебном односу до дана ступања на снагу ове одлуке, а који нису у складу са захтјевима исте, дужници односно корисници могу користити и отплаћивати односно регулисати под уговореним условима, али банка исте не може продужавати, обнављати, нити повећавати њихов износ.
- (3) С почетком примјене ове одлуке престаје важити Одлука о пословању банака с лицима у посебном односу са банком („Службени гласник Републике Српске“, бр. 15/18 и 99/20).

Број: УО-124/24

Датум, 10.12.2024. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Дејан Кустурић